

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Magdaleny Ježkové a soudců JUDr. Ivony Šubrtové a Mgr. Tomáše Blažka ve věci

žalobkyně: **SVÍTÁNÍ plus, s. r. o.**, IČ: 259 46 285
se sídlem Hrubínova 1457/7, 500 02 Hradec Králové

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
se sídlem Na poříčním právu 1/ 376, 128 01 Praha

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 1. 2025, č. j. MPSV-2024/243944-421/1,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Úřad práce ČR – krajská pobočka v Hradci Králové (dále jen „*správní orgán prvního stupně*“ nebo „*úřad práce*“) výrokem I. rozhodnutí ze dne 30. 9. 2024, čj. HKA-T-180/2024, poskytl podle § 78a odst. 1, 2, 3, 4, 5 a 8 písm. a) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále jen „*zákon o zaměstnanosti*“) žalobkyni příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce za 2. čtvrtletí roku 2024 v celkové výši 498 845 Kč a výrokem II. téhož rozhodnutí jí neposkytl podle § 78a odst. 3, 8 písm. b), e)

- a odst. 12 písm. a), b) stejného zákona příspěvek na zvýšené náklady provozních zaměstnanců a na dopravu za stejné období v celkové výši 99 150 Kč (dále jen „příspěvek“).
- Žalovaný rozhodnutím ze dne 17. 1. 2025, č. j. MPSV-2024/243944-421/1 (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítl odvolání žalobkyně proti výroku II. výše uvedeného rozhodnutí úřadu práce a výrok II. tohoto rozhodnutí potvrdil.
 - Žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), se žalobkyně domáhá zrušení napadeného rozhodnutí.

II. Žalobní argumentace

- Žalobkyně uvedla, že nepřiznaná částka 99 150 Kč se skládá ze dvou samostatných, byť společně uplatněných a posuzovaných nároků, a to na náhradu personálních nákladů ve výši 64 484 Kč a náhradu nákladů na dopravu ve výši 34 666 Kč, z nichž by žalobkyně akceptovala i náhradu pouze ve výši 29 810 Kč.
- Personální náklady se týkají tří provozních zaměstnanců, kteří poskytovali speciální pomoc osobám se zdravotním postižením (dále jen „OZP“) zaměstnaným u žalobkyně. Žalobkyně k žádosti doložila: seznam všech OZP zaměstnanců, seznam provozních zaměstnanců a asistentů, přehled odpracovaných hodin za 2. čtvrtletí 2024, dohodu o provedení práce uzavřenou mezi žalobkyní a panem J. A., dohodu o provedení práce uzavřenou mezi žalobkyní a paní J. B., dohodu o pracovní činnosti uzavřenou mezi žalobkyní a panem J. M., mzdové listy a doklady o výplatě mezd za 2. čtvrtletí 2024 těchto tří provozních zaměstnanců. Na základě výzvy úřadu práce doložila další doklady a své vyjádření, v němž rozvedla a vysvětlila pracovní náplň provozních zaměstnanců při speciální pomoci OZP za 2. čtvrtletí 2024 (tj. potřebnost, účel, časový rámeček a objem činností nezbytných pro překonávání hendikepů bánících příslušným OZP v řádném plnění přidělených pracovních úkolů). Má za to, že jí předložené doklady a učiněná vyjádření postačovaly k prokázání nároku na zvýšený příspěvek v plné požadované výši. Svoji povinnost tvrzení a povinnost důkazní považuje za splněnou.
- Je toho názoru, že zamítnutím její žádosti jak úřad práce, tak i žalovaný porušili zákon o zaměstnanosti a procesní ustanovení o shromažďování a hodnocení důkazů ve správním řízení. Uvedla, že odpovědnost v rámci procesního dokazování nespočívala jen na ní, nýbrž i na úřadu práce, který jí však srozumitelně nevymezil, jaké konkrétní důkazní prostředky požaduje k prokázání uplatněného nároku. Namítla, že zákon o zaměstnanosti přiznává zaměstnavatelům OZP nejen speciální právo na zaměstnávání OZP, ale i na získání poradenství ve věci zaměstnávání OZP od krajských poboček úřadu práce. Předložila důkazy, které byly úřadem práce i žalovaným zpochybněny bez bližšího vysvětlení, proč považují její nárok za neprokázaný. Nevypořádali se s jejími argumenty, především s argumentem, že řídicí, kontrolní a preventivní činnosti provozních zaměstnanců jsou ve skutečnosti činnosti typicky hrazené ze zvýšeného příspěvku (jak to výslovně uváděl i „*Seznam provozních zaměstnanců a pracovních asistentů, jejichž náklady lze uplatnit na zvýšení příspěvku*“, zveřejněný na webu žalovaného).
- Vytýká žalovanému, že zamítnutí její žádosti odůvodňuje neprokázáním konkrétní či nezbytné „*přímé (osobní)*“ pomoci OZP zaměstnancům ze strany provozních zaměstnanců, přičemž výraz „*přímá*“ byl do textu zákona vložen až novelou zákona účinnou od 1. 1. 2025. V rozhodném období se jednalo pouze o pomoc.

8. K výtce správních orgánů, že neprokázala konkrétní náplň činností provozních zaměstnanců při pomoci konkrétním OZP namítla, že úřadu práce dodala podrobné denní výkazy činností označené jako „Evidence odpracované doby provozních zaměstnanců“. Vzpor svým opakovaným žádostem však neobdržela od úřadu práce informaci, jaká forma a náležitosti těchto výkazů jsou ze strany úřadu práce požadovány a akceptovány.
9. Za pochybení správních orgánů považuje to, že jí svým uvážením nevymezily ani částečný nárok, přestože jim muselo být zřejmé, že jí nějaké zvýšené personální náklady vznikly.
10. Dále žalobkyně zopakovala i své námitky ohledně uznatelnosti zvýšených personálních nákladů v oblasti bezpečnosti práce, požární ochrany a ochrany zdraví při práci, kterým je třeba u OZP věnovat daleko více pozornosti a pracovního času než u běžných zaměstnanců (průběžně a opakovaně je vést k dodržování nastavených ergonomických pravidel umožňujících překovávat poruchy drobné motoriky, u zaměstnanců se sníženým intelektem je třeba opakovaně připomínat nebezpečí vzniku požáru na dílně a opakovaně je nabádat k opatrnosti při zacházení s pracovními nástroji).
11. K výtce správních orgánů, že uplatnila náhradu vynaložených personálních nákladů ve výši 100 %, ačkoli má v žádosti a přehledu odpracovaných hodin uvedený redukční koeficient uvedla, že redukční koeficient pro výpočet nákladů použila jen kvůli předepsanému formuláři úřadu práce, nikoli z vlastní vůle s úmyslem svůj nárok redukovat. Naopak s použitím redukčního koeficientu dlouhodobě nesouhlasí, neboť nemá oporu v zákoně o zaměstnanosti. Namítla, že pokud úřad práce takový koeficient vytvořil, byl povinen jí pomoci s jeho splněním a konkrétně k tomu vymezit požadované důkazy, což se nestalo. Zároveň zdůraznila, že nepožadovala nahradit 100 % vynaložených nákladů na provozní zaměstnance. Do žádosti zahrнула jen a výhradně náklady na činnost vykonanou provozními zaměstnanci při speciální pomoci OZP, naopak do ní nezahrнула jiná plnění poskytnutá z její strany provozním zaměstnancům, např. vyplacené náhrady za jejich dovolenou.
12. Dále namítla, že správní orgány ve svých rozhodnutích citují z judikatury bez souvislosti s její argumentací, když žádný z nastíněných judikатурních závěrů nikdy nezpochybňovala, naopak svou žádost koncipovala v souladu s nimi, zejména pokud jde o otázky týkající se rozložení důkazního břemene.
13. K náhradě dopravních nákladů žalobkyně zrekapitulovala doložené doklady, které dále doplnila na základě výzvy úřadu práce ze dne 28. 8. 2024 (v níž byly požadované doklady vyjmenovány) a své námitky uvedené v odvolání. Nesouhlasí s odůvodněním žalovaného, že přes výzvu konkrétní náklady a podklady pro výpočet paušálu nedoložila. Poukázala na to, že úřad práce ji nevyzval k doložení kalkulace paušální náhrady za dopravu. Uvedla, že dle dohody o provedení práce měl pan A. vykonávat opakované cesty s materiálem a výrobky, proto s ním v souladu s § 182 zákoníku práce sjednala paušální náhradu ve výši 2 100 Kč za jeden přepravní cyklus, který byl v dohodě popsán. Odmítá, že by cestovní náhrady uplatňovala jen s ohledem na pracovní zařazení pana A. jako zaměstnance-řidiče, naopak tvrdí, že je uplatnila v souladu s účelem zákona o zaměstnanosti, tedy jako náklady na dopravu materiálu a výrobků spojené se zaměstnáváním OZP.
14. Zopakovala své námitky týkající se úctenek za pohonné hmoty. Má za to, že nebylo její povinností při náhradě nákladů pomocí paušálu je uchovávat ani předkládat. Přesto je předložila. Dle ní je podstatné to, že pan A. řádně přivázel materiál pro OZP a řádně

odvážel jejich výrobky, přičemž skutečná cena pohonných hmot je vzhledem k aplikovanému paušálu irelevantní a není povinnost je nakupovat právě v den cesty.

15. Připomněla, že v odvolání žalovanému navrhla, aby sám posoudil předmětný nárok a přiznal jí náhradu dopravních nákladů alespoň ve výši 29 810 Kč, což se nestalo.
16. Žalobkyně namítá nekonzistentnost rozhodovací praxe úřadu práce v totožném případě, která znamená ohrožení záruky legitimního očekávání. Odkázala na rozhodnutí úřadu práce ze dne 19. 12. 2024 ve věci příspěvku za 3. čtvrtletí roku 2024, kterým jí úřad práce částečně vyhověl a přiznal jí náhradu dopravních nákladů ve výši 7 575 Kč (jako částečnou náhradu za nákup pohonných hmot a základní náhradu za použití osobního silničního motorového vozidla zaměstnance). Uvedená žádost za 3. čtvrtletí roku 2024 ani tehdejší okolnosti se přitom v základu nijak nelišily od nyní projednávané žádosti za 2. čtvrtletí roku 2024. Dle žalobkyně je uvedená praxe nepředvídatelná, neodůvodněná a chybná, a žalovaný byl povinen proti těmto vadám zakročit, což neučinil.
17. Navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a přiznal jí náhradu nákladů řízení.

III. Vyjádření žalovaného

18. Žalovaný uvedl, že žalobkyně ve své žalobě uplatňuje stejné námitky, které vznesla již v odvolání, a s nimiž se vypořádal v napadeném rozhodnutí, na které odkázal.
19. Žalobkyně neprokázala, že by se u jí uplatňovaných nákladů na provozní zaměstnance a pracovního asistenta jednalo o zvýšené náklady, které jí vznikly právě v přímé souvislosti se zaměstnáváním OZP.
20. Žalovaný k ustanovení § 78a odst. 1 zákona o zaměstnanosti zdůraznil, že příspěvek na zvýšené náklady je dle zákona pouze částečnou kompenzací, nikoli 100 % náhradou všech nákladů, a nelze jej přiznat automaticky. Musí být prokázána konkrétní pomoc OZP a její nezbytnost. Z žádosti žalobkyně, doložených dokladů a z jejích vyjádření ohledně náplně práce provozních zaměstnanců a pracovního asistenta nebylo dle žalovaného prokázáno, že by se jednalo výhradně o zvýšené náklady, které jí vznikly v přímé souvislosti se zaměstnáváním OZP a že by na jinou provozní činnost nebyl příspěvek žádán.
21. Žalovaný k žalobkyní předloženému podkladu „Evidence odpracované doby provozních zaměstnanců“ a popisu jejich pracovních činností [...]*paní B. zadávala práci jmenovitě uvedeným OZP a kontrolovala výsledky jejich práce, pan A. kontroloval výsledky práce stejných lidí..., pan M. kontroloval výsledky práce paní U (ta pracovala v Hradci Králové), zadával výsledky práce jmenovitě uvedeným OZP a kontroloval výsledky jejich práce; ... není nutno, aby OZP pracovali na stejném místě a ve stejný čas jako provozní zaměstnanci“...*] uvedl, že zadávání práce a následná kontrola hotových výrobků svezných od OZP (většina zaměstnanců pracuje z domova) do dílny žalobkyně, nesplňuje zákonná kritéria, kterými jsou hodiny odpracované prokazatelně při pomoci konkrétním OZP.
22. Žalobkyně dle žalovaného nijak neprokázala, že by tyto činnosti byly nezbytné pro překonávání zdravotních postižení, která příslušným OZP brání v řádném plnění přidělovaných pracovních úkolů, tj., že předmětné zvýšené náklady provozních zaměstnanců jí vznikly v souvislosti se zaměstnáváním OZP. Kontrola výsledků práce a přidělování práce jsou běžné provozní a organizační činnosti v rámci každého pracovněprávního vztahu. Žalovaný stejně jako v napadeném rozhodnutí připomněl, že

- příspěvek na zvýšené náklady může být přiznán pouze tehdy, pokud jsou náklady vynaloženy důvodně a tedy jsou-li nezbytným výdajem při zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Odkázal v tomto směru na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 24. 10. 2024, čj. 3 Ads 157/2023.
23. Žalovaný má za to, že se vypořádal se všemi základními námitkami žalobkyně, odůvodnil své závěry přezkoumatelným způsobem, přičemž i dle ustálené judikatury není nezbytné se podrobně zabývat všemi odvolacími námitkami a ke každé podrobně odůvodnit své stanovisko (např. rozsudek NSS čj. 3 As 51/2007-84, či čj. 8 Afs 66/2008-71 nebo čj. 6 As 152/2024-78).
24. K námitce, že přívlastek „*přímá*“ ke slovu „pomoc“ byl do ustanovení § 12a písm. a) zákona o zaměstnanosti vložen až novelou zákona účinnou od 1. 1. 2025, žalovaný uvedl, že již ve znění zákona účinného do 31. 12. 2024 byla v § 78a písm. e) stanovena podmínka, že se neposkytne zvýšení příspěvku či jeho části v případě, že další náklady nebudou prokazatelně souviset se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením.
25. Ohledně nákladů na dopravu žalobkyně dle žalovaného neprokázala, že by se jí vzhledem ke zdravotnímu postižení jejich konkrétních zaměstnanců náklady na dopravu materiálu a výrobků zvýšily.
26. Dále uvedl, že pokud žalobkyně uváděla náklady na dopravu ve formě paušálu, bylo na ní, aby jeho výši doložila, resp. uvedla, jak k této výši dospěla, což neučinila. Nedoložila, z jakého skutečného rozsahu provedených cest (které žalobkyně jmenovitě uvedla) a odpracované práce pana A. na pozici řidiče v jednotlivých měsících, vycházela. Žalovaný zdůraznil, že dle zákona o zaměstnanosti se i ve znění účinném do 31. 12. 2024 muselo jednat o dopravu spojenou se zaměstnáváním OZP. V případě žalobkyně je však nesporné, že by dopravu materiálu a hotových výrobků musela při své ekonomické činnosti provádět i v případě, že by výrobu neprováděli OZP, nýbrž zaměstnanci bez zdravotního postižení.
27. Žalobkyně dle žalovaného nedoložila podklady, z nichž by bylo možné ověřit oprávněnost požadované částky na dopravu ve výši 34 666 Kč. Žalovaný zopakoval své odůvodnění jako na straně 18 napadeného rozhodnutí, v němž se zabýval žalobkyní předloženými důkazy a jejími tvrzeními o jednotlivých cestách provedených panem A.. K nim dle žalovaného nebyly doloženy žádné doklady, které by prokazovaly, že byly opravdu uskutečněny a v jakém rozsahu. K neakceptování úhrady dopravních nákladů alespoň ve výši 29 810 Kč žalovaný odkázal na vypořádání této námitky v napadeném rozhodnutí (žalobkyně ani v rámci odvolání ve vztahu k této částce neprokázala cesty skutečně s materiálem a hotovými výrobky uskutečněné).
28. K námitce ohrožení záruky legitimního očekávání žalovaný uvedl, že ze skutečnosti, že úřad práce žalobkyni v následném čtvrtletí roku 2024 částečně přiznal zvýšený příspěvek na dopravu, nelze dovozovat, že se ve čtvrtletí předcházejícím, kdy jí byl zvýšený příspěvek na dopravu zamítnut, jednalo o nezákonný postup. Dodal, že výrok I. žalobkyní odkazovaného rozhodnutí úřadu práce ze dne 19. 12. 2024, o který žalobkyně opírá svoji námitku, nebyl předmětem odvolacího řízení.
29. Na základě uvedeného žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl jako nedůvodnou.

IV. Replika žalobkyně

30. Žalobkyně k vyjádření žalovaného uvedla, že nikdy nežádala 100 % úhradu na své provozní zaměstnance, což vyplývá z toho, že nikdy nepožadovala např. úhradu vyplacené náhrady za dovolenou provozních zaměstnanců. Naopak požadovala jen náhradu zvýšených výdajů vznikajících z důvodu zaměstnávání OZP.
31. Pokud se její argument týkal upření nároku ze 100 %, odkazovala tím na zcela jinou skutečnost, a to, že se úřad práce a žalovaný nepokusili sami vymezit uznatelnou část příspěvku na náhradu provozních zaměstnanců, a tento nárok jí upřely v plném rozsahu. To považuje za nezákonný postup, neboť nějaké zvýšené náklady jí v souvislosti se zaměstnáváním OZP v rozhodném období jistě vznikly.
32. Zopakovala svoji argumentaci, že právě činnosti spočívající v zadávání a kontrole práce OZP, jsou činnostmi uznatelnými z hlediska předmětného příspěvku, jak uváděl přímo úřední formulář vypracovaný a zveřejněný žalovaným.
33. Na výzvu úřadu práce doložila požadované skutečnosti a dokumenty, a přesto jí nebyl přiznán žádný nárok, ani částečný. Kritizuje přístup úřadů jako přehnaně formalistický, nedostatečně vstřícný a necitlivý k sociální realitě.
34. Ohledně neuznání dopravních nákladů namítla, že všechny potřebné doklady i výpočet paušální náhrady doložila a přesvědčivě vysvětlila.

V. Jednání soudu

35. Při jednání soudu dne 9. 10. 2025 pověřený zástupce žalobkyně podrobně zrekapituloval žalobní námitky a repliku, setrval na návrhu na zrušení napadeného rozhodnutí. Za žalovaného se k jednání nikdo nedostavil.

VI. Skutkové a právní závěry krajského soudu

36. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního s. ř. s. v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1, 2 s. ř. s.).

A) Skutkový stav věci

37. Žalobkyně podala dne 31. 7. 2024 žádost o příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce za 2. čtvrtletí roku 2024. V ní bylo žalobkyní uvedeno, že zaměstnává 18 zaměstnanců se zdravotním postižením a žádá o příspěvek ve výši 444 844,25 Kč a paušál ve výši 54 000 Kč, tj. celkem 498 845 Kč. Dále žádala zvýšený příspěvek podle § 78a odst. 3 zákona o zaměstnanosti na 8 zaměstnanců ve výši 99 150 Kč (z toho částku 64 484 Kč na náklady provozních zaměstnanců a pracovních asistentů a částku 34 666 Kč na náklady na dopravu s koeficientem 0,54 pro stanovení výše uplatňovaných nákladů.). Příspěvek požadovala v celkové výši 597 995 Kč.
38. Žalobkyně ke své žádosti doložila doklady vyjmenované na straně 2-6 napadeného rozhodnutí.
39. Dne 2. 9. 2024 byla žalobkyni doručena písemná výzva úřadu práce ze dne 28. 8. 2024 k doložení dalších vyjmenovaných podkladů, mj. osvědčení a doložení konkrétního rozsahu poskytované pomoci OZP zaměstnancům provozními zaměstnanci panem A., M. a paní B. v předmětném období; doložení podkladů k vyúčtování vynaložených dopravních nákladů, a to velký technický průkaz použitého vozidla, knihu jízd obsahující datum, počet ujetých km, účtenky o nákupu pohonných hmot, dodací listy dopravovaného materiálu/ výrobků, doložení smlouvy o dílo s firmou PÖSAMO - Řetězárna, spol. s r.o. Holice a další podklady.
40. Dne 10. 9. 2024 žalobkyně předložila své písemné vyjádření a doklady vyjmenované na straně 6-8 napadeného rozhodnutí. Ve vyjádření mimo jiné zopakovala, že uvedení tři provozní zaměstnanci zadávali a kontrolovali výsledky práce u jmenovitě uvedených OZP s tím, že není nutné, aby OZP pracovali na stejném pracovišti a ve stejný čas jako provozní zaměstnanci. K náhradě dopravních nákladů žalobkyně rozepsala jednotlivé cesty za duben (celkem 470 km), květen (celkem 586 km) a červen (celkem 560 km) roku 2024, přiložila účtenky, které se jí „zachovaly“. Dále uvedla, že „*doprava je prováděna soukromým vozidlem našeho řidiče, cesty se opakují, tak bylo v dohodě o provedení práce dohodnuto, že náhrada za využití vozu bude hrazena paušálně, protože nemá smysl a není povinností účtenky schraňovat. Zákon existenci takové dohody umožňuje s účelem snížit byrokracii. Účtenky na nákup pohonných hmot i kniha jízd jsou fakticky i právně nahrazeny paušálem dle ust. § 182 zákoníku práce...zajišťuje na svoje náklady celou dvousměrnou přepravu materiálu, resp. hotových výrobků, jak to plyne samo sebou i z té nejzákladnější rozumné podnikatelské úvahy, kterou se obchodní praxe zavedená mezi odvolatelem a firmou PÖSAMO řídí. Obchodní praxe zavedená mezi stranami přitom představuje plnohodnotný pramen závazkového práva mezi stranami a nabývá takové platnosti jako psané smluvní ujednání.*“

41. Dne 18. 9. 2024 bylo žalobkyni doručeno oznámení o ukončení dokazování a možnosti seznámit se s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim ve lhůtě 8 dnů. Žalobkyně se již nevyjádřila a nic nedoplnila.
42. Dne 30. 9. 2024 bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí. Proti jeho výroku II. podala žalobkyně odvolání, které bylo napadeným rozhodnutím zamítnuto a potvrzen výrok II. prvostupňového rozhodnutí.

B) Právní úprava a posouzení věci soudem

43. Dle § 78a odst. 1 zákona o zaměstnanosti zaměstnavateli, se kterým úřad práce uzavřel dohodu o uznání zaměstnavatele, se poskytuje příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením formou částečné úhrady vynaložených prostředků na mzdy nebo platy a dalších nákladů. Základní výši příspěvku stanovuje § 78a odst. 2 zákona o zaměstnanosti.
44. Dle § 78a odst. 3 věty druhé a třetí zákona o zaměstnanosti zaměstnavatel může v žádosti o poskytnutí příspěvku uplatnit nárok na zvýšení příspěvku na další náklady vynaložené zaměstnavatelem na zaměstnávání osob se zdravotním postižením v kalendářním čtvrtletí, za které o poskytnutí příspěvku žádá, nejvýše však o částku představující rozdíl mezi částkou 13 600 Kč a příspěvkem poskytnutým podle odstavce 2 měsíčně na jednoho zaměstnance, který je osobou se zdravotním postižením podle § 67 odst. 2 písm. a) nebo b). Zvýšení příspěvku podle věty druhé nelze uplatnit na osobu se zdravotním postižením pracující mimo pracoviště zaměstnavatele nebo na zaměstnance agentury práce, který je osobou se zdravotním postižením a je dočasně přidělen k výkonu práce k uživateli.
45. Dle § 78a odst. 8 písm. b) a e) zákona o zaměstnanosti krajská pobočka Úřadu práce vydá rozhodnutí o neposkytnutí příspěvku, pokud nejsou splněny podmínky uvedené v písmenu a) a o neposkytnutí zvýšení příspěvku podle odstavce 3 nebo jeho části v případě, že další náklady nebudou prokazatelně souviset se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením.
46. Dle § 78a odst. 12 zákona o zaměstnanosti za další náklady, o které lze zvýšit příspěvek podle odstavce 3, se považují
- a) náklady provozních zaměstnanců a pracovních asistentů, kterými jsou 1. mzdové náklady provozních zaměstnanců a pracovních asistentů v základním pracovněprávním vztahu k zaměstnavateli, a to v rozsahu odpovídajícím počtu hodin odpracovaných provozními zaměstnanci nebo pracovními asistenty při pomoci zaměstnancům, kteří jsou osobami se zdravotním postižením, nebo 2. náklady na zajištění pracovních asistentů v případě, že se nejedná o zaměstnance téhož zaměstnavatele,
 - b) náklady na dopravu spojené se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením, kterými jsou náklady na 1. dopravu zaměstnanců, kteří jsou osobami se zdravotním postižením, na pracoviště a z pracoviště, nebo 2. dopravu materiálu a hotových výrobků.
47. Podle § 39 odst. 3 věta první zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o rozpočtových pravidlech“), správce kapitoly soustavně sleduje a vyhodnocuje hospodárnost, efektivnost a účelnost vynakládání výdajů ve své kapitole.

48. Podle § 79 písm. a) zákona o zaměstnanosti jsou zaměstnavatelé oprávněni požadovat od krajských poboček Úřadu práce informace a poradenství v otázkách spojených se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením.
49. Po provedeném přezkumném řízení soud dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**.
50. Předmětem sporu mezi účastníky je posouzení, zda žalobkyně na základě dokladů přiložených ke své žádosti a následně doplněných na základě výzvy úřadu práce prokázala či nikoliv splnění zákonných podmínek pro přiznání částky 99 150 Kč představující zvýšené náklady provozních zaměstnanců a náklady na dopravu, spojené se zaměstnáváním OZP dle § 78a odst. 12 písm. a), b) zákona o zaměstnanosti.
51. Krajský soud považuje za vhodné připomenout, že žalobkyni byl výrokem I. prvostupňového rozhodnutí přiznán příspěvek na podporu zaměstnávání OZP podle § 78a odst. 1, 2 zákona o zaměstnanosti, a to v žalobkyní požadované výši 444 844 Kč a paušální částka podle § 78a odst. 3 věty první zákona o zaměstnanosti ve výši 54 000 Kč, celkem tedy 498 845 Kč. Výrokem II. prvostupňového rozhodnutí nebyl žalobkyni přiznán zvýšený příspěvek podle § 78a odst. 3 věty druhé zákona o zaměstnanosti, který je poskytován nad rámec příspěvku výše uvedeného.
52. Co se dalšími náklady, o které lze zvýšit příspěvek podle § 78a odst. 3, rozumí, vymezuje § 78a odst. 12 zákona o zaměstnanosti.
53. Příspěvek na podporu zaměstnávání OZP je poskytován na základě žádosti. Důkazní břemeno k prokázání uvedeného nároku tedy leželo na žalobkyni. Ačkoli je správní orgán ve smyslu § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*správní řád*“), odpovědný za zjištění skutkového stavu věci, musí žadatel v řízení o žádosti, chce-li uspět, být v tomto řízení aktivní a svá tvrzení odpovídajícím způsobem doložit. Tato povinnost vyplývá i z § 52 správního řádu.
54. V projednávaném případě žalobkyně požádala jednak podle § 78a odst. 12 písm. a) zákona o zaměstnanosti o úhradu částky ve výši 64 484 Kč, která se skládala ze mzdových nákladů na tři provozní zaměstnance a pracovní asistenty (pan A. zastával i funkci pracovního asistenta), vykonávající činnost na základě uzavřených pracovních dohod a dále podle § 78a odst. 12 písm. b) téhož zákona o úhradu nákladů na dopravu ve výši 34 666 Kč.
55. Krajský soud konstatuje, že není smyslem soudního přezkumu podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se soud může v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012-47; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).
56. Krajský soud po provedeném přezkumném řízení ve shodě se správními orgány uvádí, že v případě výše uvedených nároků žalobkyně neprokázala splnění podmínek nezbytných pro jejich poskytnutí. Pokud jde o dílčí náklady podle § 78a odst. 12 písm. a) bod 1. zákona o zaměstnanosti, soud připomíná, že žadateli nejsou hrazeny veškeré náklady, ale pouze náklady v rozsahu odpovídajícím počtu hodin odpracovaných provozními zaměstnanci nebo pracovními asistenty při pomoci zaměstnancům, kteří jsou OZP. Žalobkyně k prokázání mzdových nákladů na výše jmenované provozní zaměstnance předložila prvostupňovému orgánu uvedené pracovní dohody včetně náplně práce, mzdové listy a

výpis s výplatami mezd. K výzvě úřadu práce ohledně doložení konkrétního rozsahu poskytované pomoci zaměstnancům OZP žalobkyně doplnila údaje shrnuté žalovaným v bodě 21 tohoto rozsudku (uveden popis práce - zadávání práce, kontrola výsledků práce OZP provozními zaměstnanci). Z listiny „Evidence odpracované doby provozních zaměstnanců“ je patrný pouze rozpis odpracovaných hodin v určitých dnech, nikoli konkrétní popis činnosti spočívající v pomoci OZP.

57. Krajský soud při hodnocení důvodnosti žalobních námitek konstatuje, že rozhodoval v obdobné věci žalobkyně, týkající se 1. čtvrtletí roku 2024 (viz rozsudek o zamítnutí žaloby ze dne 19. 6. 2025, čj. 31 Ad 6/2024 - 113), v němž neshledal žádnou z námitek žalobkyně, které jsou téměř identické jako v tomto řízení, důvodnou. Žalobkyně tvrdí, že se z předchozího soudního řízení poučila. Krajský soud její názor nesdílí. Žalobkyně zopakovala své žalobní námítky jak v odvolacím řízení, tak i nyní v řízení před soudem, ale opětovně nedoložila takové podklady a důkazy, aby vyhověla požadavku zákona o zaměstnanosti na vymezení pomoci při výkonu konkrétních pracovních činností, které OZP nejsou schopny vzhledem ke svému zdravotnímu postižení bez pomoci vykonávat.
58. I v nyní posuzované věci se krajský soud ztotožňuje s podrobným odůvodněním a hodnocením podkladů ze strany správních orgánů a konstatuje, že žalobkyně dostatečně neprokázala, že by se jednalo výhradně o náklady, které jí vznikly v souvislosti se zaměstnáváním OZP. Nebyla prokázána konkrétní pomoc OZP a její nezbytnost. V pracovních dohodách (a rovněž ve vyjádření žalobkyně k výzvě úřadu práce) popisované pracovní činnosti jako „přidělování úkolů, kontrola vstupní materie a výsledků práce, dbát o dodržování bezpečnosti práce a požární ochrany, ochrany zdraví při práci, zajišťování vhodných pracovních podmínek pro OZP, předjednávání zakázek, na nichž budou OZP pracovat, sjednávání dodávek materiálu, administrativní práce – vyplňování výkazů práce“ a další, jsou obecně popsány činnosti, které zaměstnavatel vykonává vůči všem zaměstnancům. Nejedná se o specifické činnosti vznikající zaměstnavateli jen vzhledem k zaměstnávání OZP. Žalovaný v tomto směru přílehavě odkázal na rozsudek NSS ze dne 24. 10. 2024, čj. 3 Ads 157/2023, v němž je konstatováno: *„Uvedené činnosti (určování, přidělování a rozdělování práce, její kontrola a zabezpečování prostředků) sice i podle krajského soudu mohou být obecně považovány za zvýšené mzdové náklady provozních zaměstnanců, avšak nikoli bez dalšího. I na ně se totiž vztahuje podmínka vyplývající z § 78a odst. 8 písm. e) zákona o zaměstnanosti, aby náklady prokazatelně souvisely se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením. Skutečnost, že osoby se zdravotním postižením ve většině případů nevoládnou vykonat takové množství práce jako osoby bez zdravotního postižení, nijak souvislost dalších nákladů vynaložených na provozní zaměstnance či na dopravu výrobků nevysvětluje. Ostatně tuto skutečnost má reparovat především příspěvek podle § 78a odst. 1 a 2 zákona o zaměstnanosti a měsíční paušální částka 1000 Kč, která je k němu na náklady vynaložené na zaměstnávání osob se zdravotním postižením vyplácena. Tento příspěvek přitom stěžovatelce přiznán byl. K tomu je třeba uvést, že stěžovatelka na zvýšený příspěvek nemá nárok jen z toho důvodu, že zaměstnává osoby se zdravotním postižením. Nárok jí vznikne až tehdy, splní-li všechny stanovené podmínky.“*
59. Krajský soud konstatuje, že z žádného podkladu (nebyl doložen např. výkaz práce) není možné zjistit, jakou konkrétní pomoc a při jaké pracovní činnosti v ten určitý den předmětní provozní zaměstnanci odpracovali při pomoci OZP. Ve mzdových listech je sice již rozlišeno, kolik hodin v měsíci dotyčný provozní zaměstnanec odpracoval jako „pomocník OZP“, z „Evidence odpracované doby provozních zaměstnanců“ lze zjistit

počet odpracovaných hodin v tam uvedených dnech, v tomto směru tedy žalobkyně částečně odstranila již dříve jí vytykané nedostatky, avšak ani nadále není možné zjistit, v jaké konkrétní činnosti spočívala pomoc ve vztahu k jednotlivým OZP. Uvedené by dle názoru soudu mohla žalobkyně do budoucna odstranit např. zavedením listiny „výkaz práce“, v níž by každý provozní zaměstnanec popsal, v jaké činnosti a pro kterého zaměstnance OZP spočívala jeho pomoc. Je totiž zcela nepochybné, že každá osoba se zdravotním postižením má jiné zdravotní postižení, proto i přístup k ní a pomoc je individuální právě s ohledem na její zdravotní postižení.

60. Uznatelnými zvýšenými mzdovými náklady provozního zaměstnance jsou jen takové náklady, které spočívají v pomoci OZP s určitými úkony, které vzhledem ke svému postižení tito vykonávat nemohou, tj. přímá fyzická pomoc, nikoliv vedení agendy související s jejich zaměstnáváním, řídicí a kontrolní činnost, jak v posuzovaném případě převážně uváděla žalobkyně (k tomu slouží základní příspěvek dle § 78a odst. 1, 2 a odst. 3 věta první zákona o zaměstnanosti, který byl žalobkyni plně přiznán v požadované výši). Úřad práce žalobkyni vyzval k doplnění podkladů a doložení konkrétní pomoci OZP, měla tak možnost svá tvrzení doložit. Tyto důkazy nepředložila v požadovaném rozsahu konkrétnosti. Z již citovaného rozsudku NSS ze dne 24. 10. 2024, čj. 3 Ads 157/2023) dále vyplývá, že *„další náklady vynaložené na zaměstnávání osob se zdravotním postižením mohou být považovány za zvýšené náklady ve smyslu § 78a odst. 12 zákona o zaměstnanosti jen tehdy, jsou-li nezbytným výdajem při zaměstnávání osob se zdravotním postižením, respektive jen tehdy, jestliže by zaměstnavateli nevznikly, pokud by zaměstnával osoby bez zdravotního postižení. V opačném případě by totiž zaměstnavatelům vznikala neodůvodněná finanční výhoda, která by neodpovídala nárokům na zaměstnávání těchto osob. Účelem příspěvků podle § 78a zákona o zaměstnanosti není poskytovat zaměstnavatelům jakoukoli konkurenční výhodu, ale kompenzovat jim zvýšení nákladů vzniklých zaměstnáváním osob se zdravotním postižením. Důkazní břemeno přitom nese zaměstnavatel jako žadatel o příspěvek, a proto je to on, kdo je povinen prokázat výši i nezbytnost výdajů.“* NSS dále konstatoval, že *„cílem příspěvků podle § 78a zákona o zaměstnanosti je kompenzovat zaměstnavatelům snížené výnosy nebo zvýšené náklady z důvodu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, a nikoli jakékoli náklady, které jim v rámci jejich podnikatelské činnosti vzniknou.“*
61. K žalobní námitce, že text „přímá pomoc“ byl do ustanovení § 12a písm. a) zákona o zaměstnanosti vložen až novelou zákona účinnou od 1. 1. 2025, krajský soud ve shodě se žalovaným poukazuje na § 78a písm. e) zákona (který nebyl novelou dotčen), v němž je uvedeno, že se neposkytne zvýšení příspěvku podle odstavce 3 nebo jeho části v případě, že další náklady nebudou prokazatelně souviset se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením. Je tedy zřejmé, že i ve znění zákona účinného do 31. 12. 2024 bylo nutné prokazovat souvislost pomoci ve vztahu k OZP. Správním orgánům nelze vytykat, že doložené podklady hodnotily ve smyslu přímé pomoci OZP.
62. Žalovaný se na straně 20-21 napadeného rozhodnutí zabýval i námitkou ohledně poučovací povinnosti, kterou zákon o zaměstnanosti upravuje v § 79 písm. a). Uvedl, že úřad práce v tomto směru žádné své povinnosti neporušil, přičemž z citovaného ustanovení nelze dovodit, že by úřad práce měl žadateli přesně definovat doklady, případně důkazy, které má ke své žádosti, aby tato mohla být posouzena jako důvodná, doložit. Je na žadateli, aby oprávněnost jím uplatňovaného nároku a jeho výši prokázal. Žalovaný dále ve vyjádření k žalobě k této námitce odkázal na relevantní judikaturu Ústavního soudu, dle které poučovací povinnost správního orgánu nezahrnuje poskytování komplexního návodu, co

by účastník měl nebo mohl v daném případě dělat, aby dosáhl žádaného účinku, a že poučovací povinnost správních orgánů nelze zaměňovat s právem účastníků na poskytování právních rad. Účastníkům řízení se může dostat návod, co je třeba učinit, aby dosáhli žádaného účinku, v rámci právních služeb poskytovaných advokáty či jinými profesionály v oblasti práva. S uvedeným posouzením krajský soud souhlasí. Nad rámec uvedeného soud upozorňuje, že žalovaný prostřednictvím svých internetových stránek (na které žalobkyně opakovaně poukazovala) pouze poskytuje žadatelům poučení o tom, jaké doklady je třeba předložit spolu s žádostí o jednotlivé příspěvky na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Pokud však tyto doklady po obsahové stránce neprokazují veškeré hmotněprávní podmínky pro poskytnutí příspěvku, a žadatel dané nedoloží ani po výzvě ze strany úřadu práce, žádosti nemůže být vyhověno.

63. Na základě shora uvedeného dospěl soud k závěru, že v případě mzdových nákladů provozních zaměstnanců žalobkyně neprokázala splnění podmínek dle § 78a odst. 12 písm. b) bod 1. zákona o zaměstnanosti.
64. K žalobkyní uplatněným zvýšeným nákladům na dopravu podle § 78a odst. 12 písm. b) zákona o zaměstnanosti soud uvádí, že žalobkyně ani v této části své žádosti neunesla důkazní břemeno k jejich prokázání. Úřad práce přitom žalobkyni vyzval k doložení podkladů k vyúčtování vynaložených dopravních nákladů uvedených ve jmenném seznamu. Bylo na žalobkyni, aby oprávněnost požadované výše nákladů doložila, a v případě paušální náhrady, jak dospěla k její výši. Žalovaný se na straně 17-19 napadeného rozhodnutí uvedenou námitkou (shodnou se žalobní námitkou) zabýval opětovným hodnocením žalobkyní předložených dokladů. Konstatoval, že v žádosti původně uvedla, že se u zvýšených nákladů na dopravu jedná pouze o dopravu materiálu a výrobků z Holic (firma PÖSAMO) do její dílny ve Rtyni v Podkrkonoší a hotových výrobků zpět (dopravu prováděl jen pan A.). V průběhu řízení své tvrzení změnila a v písemném vyjádření navíc uvedla, že se jedná rovněž o cesty na domácí pracoviště zaměstnanců OZP. K těmto nově tvrzeným cestám ale nedoložila žádné doklady, které by prokazovaly, že tyto cesty byly skutečně realizovány a v jakém rozsahu. Rovněž neprokázala, jak dospěla k výpočtu paušálu ve výši 2 100 Kč/jeden přepravní cyklus, který byl poskytován panu A. za provedené cesty (dvoutýdenní cykly), ani skutečnost, že by požadovaná celková částka zvýšených nákladů na dopravu materiálu a výrobků odpovídala skutečně provedeným cestám panem A. a skutečně odpracovaným hodinám na pozici řidiče. Krajský soud zdůrazňuje, že zvýšenými náklady na dopravu mohou být pouze takové náklady, které jsou spojené se zaměstnáváním OZP a které by zaměstnavateli nevznikly, pokud by takové osoby nezaměstnával. Je na úvaze zaměstnavatele, jakým způsobem bude koncipovat svoje podnikání. Náklady na dopravu materiálu a výrobků by žalobkyni nepochybně vznikly i v případě, že by výrobu prováděli zaměstnanci bez zdravotního postižení.
65. Zásada legitimního očekávání neznamena, že žalobkyně má automaticky nárok na zvýšený příspěvek, pokud např. v jiném čtvrtletí jí obdobný nárok byl přiznán, byť třeba jen částečně. Vždy je třeba vycházet z předložených podkladů, které musí být aktuální a dostatečně konkrétní. Při poskytování příspěvků dle § 78a zákona o zaměstnanosti je povinností zaměstnavatelů prokázat nejen samotné vynaložení nákladů při zaměstnáváním OZP, ale rovněž jejich nezbytnost. Zásadu legitimního očekávání nelze nadřadit zásadě legality (srovnej rozsudek NSS čj. 3 Ads 157/2023). V projednávaném případě vznikly správnímu orgánu na základě žalobkyní předložených dokladů pochybnosti, které vyústily ve výzvu žalobkyni k doložení dalších dokumentů. Žalobkyně na výzvu úřadu práce sice

reagovala, ale tyto pochybnosti přesvědčivě nevyvrátila (viz odůvodnění výše). Za uvedené situace žalobkyni nemohlo vzniknout legitimní očekávání.

66. Krajský soud shrnuje, že účelem příspěvků podle § 78a zákona o zaměstnanosti není poskytovat zaměstnavatelům jakoukoli konkurenční výhodu, ale kompenzovat jim zvýšení nákladů vzniklých zaměstnáváním osob se zdravotním postižením a nikoli jakékoli náklady, které jim v rámci jejich podnikatelské činnosti vzniknou. Důkazní břemeno přitom nese zaměstnavatel jako žadatel o příspěvek, a proto je to on, kdo je povinen prokázat výši i nezbytnost výdajů. Žalobkyně neprokázala účelnost, efektivnost a hospodárnost nákladů vynaložených v souvislosti se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením. Bez naplnění těchto podmínek jí nelze nárok na předmětný příspěvek přiznat.

VII. Závěr a náklady řízení

67. Krajský soud žádné žalobní námitky nepřisvědčil, proto s odkazem na shora uvedené uzavírá, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
68. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšná žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 16. října 2025

Za správnost vyhotovení: R. V.

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
předsedkyně senátu